
ÚJ NÉPVÁNDORLÁS. MIGRÁCIÓ A 21. SZÁZADBAN AFRIKA ÉS EURÓPA KÖZÖTT

**SZERKESZTETTE: TARRÓSY ISTVÁN – GLIED VIKTOR – KESERŰ
DÁVID, PUBLIKON KIADÓ, PÉCS, 2011. P. 294.**

Az Új népvándorlás kötettel a szerkesztők olyan anyag megalkotását tűzték ki célul, hogy egyfelől a magyar társadalomérdeklődő tagjai számára esettanulmányok segítségével tárják fel azokat az összefüggéseket, amelyek Afrika és Európa között a történelem és az utóbbi évtizedek alapján kirajzolódnak. Másfelől a hazai tudományos életben új utakat nyitni a megismerésben a folyamatok magyarázatában.

A címben szereplő kontinensek közötti mozgás úgy kerül a migrációs irodalomban említésre, mint a várható jövőbeli kapcsolat. Ázsia már több évtizede kiáramlási tere, és Afrika a várható tömeges migráció tere. A címben a között azt sejteti az olvasóval, hogy nem egyirányú mozgásról lesz szó. Erről majd talán egy későbbi kötetben szólnak a szerzők. A kötet szerzői olyan kutatók, szakértők, akik a migráció számos vonatkozását ismerik, és helyi tapasztalataik vannak. Egyes részek irodalmi szinten is élményt jelentő olvasnivalók. Lángh Júlia Un Nègre á Paris című fejezete egy 1959 – ben megjelent könyvből indítja mondanivalóját, az elmúlt 50 évben milyen más lett a világ Afrikában és Európában is! Aki útra indul, ezeket a napi eltéréseket tapasztalja és az induláskor el sem tudja képzelni, mi vár rá az érkezés helyén. A szerkesztők és a szerzők tartósan rabjai az afrikai gazdaságnak és a kultúrának, ami mondanivalójuk összefüggéséből számtalanszor kiderül. A jelen aktualitásai gazdag ismeretanyagba illeszkednek.

Ismeretes, hogy az Afrikából érkező migrációs hullámok elsődleges állomása Európa. A folyamat váratlanságából a 2011. évben kaphattunk egy kisebb ízelítőt. A könyvben végig vonul a migráció kettőssége, nevezetesen a beilleszkedés szociális nehézségei és a multikulturalizmus buktatói, valamint a drog-, az ember- és fegyverkereskedelem, és a csempészet gondjai.

A Magyarországot érintő nemzetközi migrációs folyamatok közül ez idáig nem kaptak kellő figyelmet az Afrikával kapcsolatos témák, leszámítva a magyar Afrika Tanulmányok folyóirat es környezetében évek óta felbukkanó írásokat. Az elmúlt évben Magyarország érintettsége a korábbiakat meghaladó mértékű volt. A magyar társadalom is azzal, hogy néhány ezerfős bevándorlás érkezik innen is szembesült az afrikaiakkal való együttélésben. Az Európai Unió tagjaként Magyarország kötelessége az európai irányelvek, direktívák, ajánlások, amelyek mentén alakíthatja ki nemzeti álláspontját, szabály- es eszközrendszerét a migránsokat illetően, de ezek egyre nagyobb mértékben a közösségi szabályozás leképzései.

Az első fejezet fontos globális kitekintést ajánl, vázolja a migráció jelenségének századunkat (is) érintő jellemvonásait. A spanyol- es portugáljku világot karrier dip-

lomataként is kiválóan ismerő Polyi Csaba meghatározóan közgazdaságtudományi reflexióit követően Póczik Szilveszter, az Országos Kriminológiai Intézet tudományos főmunkatársa, a hazai migrációs szakirodalom egyik kitüntetetten fontos művének társszerzője a nemzetközi migráció biztonságpolitikai és rendészeti aspektusait elemző tanulmányát olvashatjuk. Magyar nyelven e kötet hasábjain találkozhatunk először az afrikai migrációs kutatások egyik nemzetközi hírű szakértője, a Nemzetközi Migrációs Intézet tudományos főmunkatársa, oxfordi egyetemi oktatójának, Hein de Haas-nek elméleti keretrendszerével, mely a migráció és a fejlődés kapcsolatának összetettségét bontja ki. A fejezetet Dövényi Zoltán professzor, a hazai migrációs irodalom egyik meghatározó képviselője zárja, a nemzetközi migráció Magyarországot érintő területi kérdéseinek tárgyalásával.

A második fejezet nyitó tanulmányát két Afrika-kutató jegyzi, a történész Búr Gábor és a politológus Tarrósy István, akik az általuk képviselt tudományterületek interdiszciplinárisan üdvözlendő együttélésének példaként az afrikai migráció történelmi, politikai háttéréről és jellemzőiről adnak áttekintést. Mindezeket egészíti ki Urbán Ferenc migrációs elemző egyéb afrikai sajátosságokat bemutató tanulmánya, melyet Keserű Dávid – Radics M. Péter szerzőpáros, a „Feketén- Fehéren” projekt kutatói teamjének meghatározó tagjai által írt, a mai Afrikát és afrikai migrációt érintő kutatások egyik legkurrensebb témáit, a vándorlási útvonalak, valamint az urbanizáció és a vándorlás összefüggéseinek kérdésköreit vizsgáló anyaga követ. A kötet megjelenésének idején az „arab tavasz” hatására sokak fejében megjelenő oly sok kételyt felvető észak-afrikai változásokról és a térségben átalakuló migrációról szól Laufer Balázs százados, a Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem PhD-hallgatója. A fejezet e ponton célzottan fordulatot vesz, és két tanulmány erejéig terepkutatásokra támaszkodva bepillantást enged a nyugat-európai városi közegben leledző „migráns-világ” magával ragadó dimenzióiba: először Szilasi Ildikó Hermina, antropológus Afrika-kutató kalauzolja el az olvasót a brüsszeli Matonge migráns-negyedben, majd az irodalmi magasságokban könnyedén mozgó Lángh Julia író látomásszerű Párizshoz kötődő pillanatképeket fest elénk afrikai bevándorló írók megjelent műveiből idézve. A fejezetet záró tanulmányt a kötet harmadik szerkesztője, a történész-politológus Glied Viktor, aki egyben a „Feketén-Fehéren” projekt felelőse jegyzi, és integratív módon vázolja a magyarországi Afrikával foglalkozó civil szervezetek hazai környezetet, történelmi fejlődését, vállalt feladatait és lehetséges jövőjét.

A tanulmányok harmadik, záró csoportja a központi téma európai dimenzióit veszi számba. Míg Mohay Ágoston a nemzetközi jog szakértője a legális migráció jogi szabályozásait mutatja be az Európai Unióban áttekinthető, koherens módon, addig Koller Inez Zsófia filozófus-politológus az európai migráció történetével foglalkozik a második világháborút követően. Tuka Ágnes EU-szakértő, történész és Erdei Nikolett politológus közös írása az Európai Unió migrációs politikáját veszi górcső alá napjainkban. Ezt követően Zámbó Péter rendőr ezredes, a Pécsi Határőr Igazgatóság munkatársa a FRONTEX elnevezésű EU-s határőrizeti rendszer létrejöttét és működési mechanizmusát vázolja. A fejezet utolsó előtti írása olyan esettanulmány, amely sokak szemében az egyik legélesebben kirajzolódó integrációs kérdést, az Európában

elő muszlimok ügyét vizsgálja. Bodnár Előd politológus a németországi muszlimok helyzetéről ír a méltán széles körben ismertté vált Thilo Sarrazin-könyv tükrében, mely a multikulturalizmus problematikájára, annak Angela Merkel kancellár szerinti „megbukására” irányítja a figyelmet. A könyvet az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság nemrégiben elfogadott véleménye zárja, mely a legális európai migráció egyik fontos területének, a szezonálisan munkát vállaló bevándorlok megfelelő szabályozásának ad nyomatékot. A hivatalos bizottsági véleményt annak egyik osztrák tagja, a véleményt előkészítő munkabizottság vezetője, Christa Schweng vezeti be, jelezve a szezonális munkavállalás nagyobb kitekintést igénylő kontextusát, melyben egyúttal ott találjuk az európai munkaerőpiac es versenyképesség megerősítésének széles körű közösségi igényét.

Készült az Európai Integrációs Alap/Belügyminisztérium által finanszírozott EIA/2010/3.1.4.1. azonosítószámú, „Feketén-Fehéren – Itt vagyunk!” nevű projekt keretében.

Rédei Mária

A könyv teljes terjedelmében hozzáférhető az alábbi címen:
http://www.ittvagyunk.eu/application/essay/127_1.pdf